

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר
מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר שצדדים לו

הפורום הישראלי לבטיחות בע"מ וחברות הדרכה

1. פתח דבר

ביום 4 ביולי 2006 ניתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"), להסדר בין הפורום הישראלי לבטיחות בע"מ (להלן: "פורום הבטיחות") לבין חברות הדרכה הנותנות, בין היתר, שירותי הדרכה בתחום הבטיחות (להלן: "חברות הדרכה"). עניינו של ההסדר בבחירת מספר חברות הדרכה, באמצעות הפורום, אשר יעמדו בקריטריונים מקצועיים שייקבעו על-ידי הפורום בכל הקשור להבטחת איכות ביצוע ההדרכות, ואשר יומלצו על-ידי הפורום לביצוע הדרכות בטיחות, ויוכרו על-ידי כל החברות בפורום. כעת עומדת בפניי בקשה למתן פטור להסדר זה למשך תקופה נוספת.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי, כי אין ההסדר צפוי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק האמור. כן שוכנעתי, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלה ולאור הנימוקים שיפורטו להלן, החלטתי כי ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים.

2. ההסדר

א. הצדדים להסדר

פורום הבטיחות הוא חלק מהפורום הישראלי לתפעול בע"מ, אשר נוסד כחברה בע"מ בשנת 1999. פורום הבטיחות הוקם בשנת 2004, ובמסגרתו מאוגדים גופים ממגוון ענפי התעשייה, השירותים והמסחר בישראל במטרה ליצור בסיס לחילופי דעות וידע, ומתן פתרונות מקצועיים לחברות המתמודדות עם אתגרים דומים בתחום הבטיחות (להלן: "פורום הבטיחות"). ההצטרפות לפורום הבטיחות אפשרית לגופים ציבוריים (כגון אוניברסיטאות, רשויות מקומיות וכו') ולחברות פרטיות בכפוף לכך שמחזור המכירות שלהם הוא 30 מיליון דולר ומעלה (גופים אלה, הצורכים שירותי הדרכת בטיחות, יכוננו להלן "המפעלים"). גם חברות ייעוץ בתחום הבטיחות יכולות להצטרף לפורום הבטיחות. החברות בפורום הבטיחות מותנית בתשלום דמי חבר, ומאפשרת השתתפות בפעילויות הפורום, אולם אינה מקנה זכויות הצבעה.

חברות הדרכה הינן חברות המעניקות, בין היתר, שירותי הדרכה בתחום הבטיחות למפעלים או לקבלנים.

ב. תאור ההסדר והכבילות

המפעלים מעסיקים עובדים מסוימים, כגון עובדי ניקיון, מטבח, שמירה וכיו"ב, ומבצעים עבודות מסוימות (כגון עבודות בינוי ותחזוקה) באמצעות קבלנים (להלן: "**הקבלנים**"). מסיבות שונות, נדרשים המפעלים לוודא שכל עובד של אותם קבלנים יעבור הדרכות בטיחות מסוגים שונים, בהתאם לתפקידו. עובדיו של קבלן שעובדים בכמה מפעלים או שעוברים ממפעל למפעל נדרשים לעבור שוב ושוב הדרכות דומות, משום שכל מפעל מכיר בהדרכות אחרות או בסטנדרט הדרכה אחר.

פורום הבטיחות קובע תקן אחיד להדרכות הבטיחות, וכן על-מנת ליצור מאגר מידע המאפשר לדעת בלחיצת כפתור אילו הדרכות עבר עובד, העתיד לעבוד בתחומי מפעל מסוים.

עד לתחילת פעילותו של פורום הבטיחות לא התקיים תקן מחייב, או מוסכם, בדבר היקפי ההדרכות שדורשים המפעלים מהקבלנים, סוגן או טיבן. הפורום קובע את תוכן ההדרכות ואת היקפן. כתוצאה מכך, עובד שעבר הדרכה מסוימת בהתאם לתוכן ולהיקף המוסכם לא יידרש לעבור שוב הדרכה באותו נושא כאשר יהא עליו לעבוד בתחומי מפעל אחר, החבר בפורום הבטיחות.

הפורום גם יצר אתר אינטרנט¹ שבו יכולים המפעלים לברר האם עובד מסוים קיבל את ההדרכות הנדרשות, וחברות ההדרכה יכולות לתאם דרכו הדרכות לעובדים.

פורום הבטיחות פונה אל חברות הדרכה, ומזמין אותן להצטרף לרשימה של חברות הדרכה המקיימות הדרכות בטיחות בהתאם לפורמטים הנקבעים על-ידי הפורום. תכליתה של קביעת הפורמט היא הבטחת רמת הדרכה נאותה ואיכותית (להלן: "**הדרכת בטיחות תקנית**"). הפורום קבע שורה של מדדים להערכתה של חברת הדרכה, והוא נכון לאשר כל חברת הדרכה שעומדת במדדים אלה. לכתחילה, בטרם החלה פעילות הפורום, סברו כי אחד הפרמטרים יהיה מחיר מירבי לביצוע הדרכות בטיחות. ואולם, בפועל, הצדדים מסרו לי כי הפורום אינו מתערב כלל בנושא מחיר ההדרכות.

בסימו של ההליך המפורט לעיל, מבקש פורום הבטיחות להתקשר בהסכם עם כל חברת הדרכה שתעמוד בדרישות הדרכת בטיחות תקנית, אולם ההתקשרות בין הקבלן לבין חברת ההדרכה, לצורך ביצוע הדרכת הבטיחות בפועל, היא עצמאית, ללא כל תלות או קשר בפורום או בחברים בו.

לטענת פורום הבטיחות, ההתקשרות עם חברות ההדרכה לא נועדה ליצור רשימה סגורה של חברות הדרכה שתבצענה הדרכות בטיחות תקניות. המפעלים בפורום רשאים להתקשר עם כל חברת הדרכה ועם כל קבלן, ללא הגבלה. ההליך נועד ליצור רשימה ראשונית בלבד של חברות

¹ www.isafetyforum.co.il

הדרכה, כאשר על-פי הצהרת הפורום, בכוונתו ליצור רשימה רחבה ככל הניתן של חברות הדרכה, והשאפה היא כי זו תלך ותגדל עם הזמן.

ההצטרפות להסדר פתוחה בפני כל מפעל העומד בתנאי החברות בפורום הבטיחות, ולא קיימת חובה על החברים בפורום הבטיחות לקבל על עצמם את עקרונות ההסדר.

חברות ההדרכה מתחייבות לשלם לפורום הבטיחות סכום קבוע מראש, אשר נועד לכיסוי העלויות של פורום הבטיחות הכרוכות הפרויקט ההדרכות ובקידומו, לרבות הקמה ותפעול של אתר האינטרנט. חשוב ואדגיש, כי אתר האינטרנט אינו אמור לאפשר, ובפועל אינו מאפשר, העברת מידע בין חברות ההדרכה.

3. נחיצות ההסדר והשפעתו על התחרות

כמוסבר לעיל, על-פי המצב הקיים כיום, קבלנים המבקשים לבצע עבודות או שירותים עבור חברות, נדרשים לעבור הדרכות בטיחות פרטניות, ולקבל אישור הדרכת בטיחות פרטני מאת כל חברה וחברה, דבר היוצר כפילות מיותרת ומטיל עלויות מיותרות על הקבלנים ועל המפעלים.

כעת, עם קביעתה של רשימה מומלצת של חברות הדרכה המוכרות על-ידי פורום הבטיחות, יכולים הקבלנים לבצע הדרכה אחת בלבד, אשר תוכר על-ידי כל המפעלים חברי הפורום. הדבר מונע כפילויות מיותרות בביצוע ההדרכות, ולטענת הפורום גם תורם לשיפור רמת הדרכות הבטיחות המבוצעות במשק. זאת משום שחברות הדרכה אחרות משתדלות להעמיד את ההדרכות שלהן בקו אחד עם הסטנדרטים שנקבעו על-ידי הפורום.

שיתוף פעולה בין מתחרים

פורום הבטיחות מזמן בתוכו מספר רב של חברות, בין אלה מצויות גם חברות המקיימות ביניהן תחרות אופקית². ואולם נראה, כי גם ביחס לאותן חברות המקיימות ביניהן תחרות לא קם חשש ממשי לפגיעה תחרותית, שכן כל כולו של ההסדר בפניי בקביעה של רשימה המכילה חברות הדרכה מומלצות, העומדות בתקן קבוע לקיומן של הדרכות בטיחות. ההסדר אינו כורך בחובו תיאום של תשומה מרכזית או משמעותית בעיסוקן של החברות בפורום הבטיחות, ואינו נוגע לפן מסחרי של פעילות החברות.

מן הצד השני, ההסדר שבפניי גם אינו מחייב כל תיאום או שיתוף פעולה בין **חברות ההדרכה**, וההתקשרות תיעשה בין פורום הבטיחות לבין כל אחת מחברות ההדרכה בנפרד, ובין כל אחת מחברות ההדרכה עם כל אחד מהקבלנים בנפרד. חברות ההדרכה גם מזינות בנפרד את הנתונים לאתר האינטרנט של הפורום, והוא אינו יכול להוות פלטפורמה לתיאום ביניהן.

לפיכך, ההסדר אינו מעלה חשש תחרותי גם בהיבט של שיתוף פעולה בין מתחרים.

² על החשש ממיזמים משותפים בין מתחרים ראה קביעה לפי סעיף 43 לחוק ההגבלים העסקיים בדבר הסדר כובל בין חברות הסעה ביעדים תור בע"מ 2001 הגבלים עסקיים 3012980 וכן אי מתן פטור מאישור הסדר כובל מיזם ים תטיס – גרנית הכרמל השקעות בע"מ 2000 הגבלים עסקיים 3008959.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים ומכוח הסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, ניתן בזה לצדדים פטור מן החובה לקבל את אישור בית הדין להגבלים עסקיים להסדר הכובל.

תוקפו של פטור זה חמש (5) שנים מיום מתן החלטתי זו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים, נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל נשוא הפטור.

רונית קן

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים כ"ג בתמוז, תשס"ט
15 ביולי 2009